

[Jørgen Jensen.]

Indførelsen af personalelofter kan jeg også give min tilslutning til. De tal, som finansministeren nævner i anmærkningerne til finanslovsforslaget om antallet af normerede heltidsstillinger i det kommende år, viser en kraftig neddæmpning af væksten i statens personale i forhold til tidligere oversigter. Det er også nødvendigt at fastholde denne linje, når vi ved, at den samlede tilgang til arbejdsmarkedet er stærkt reduceret i 1970'erne, og når vi ved, hvor stærkt behov der er for arbejdskraft i erhvervslivet.

Det må i øvrigt hilses med tilfredshed, at man nu vil gøre en virkelig anstrengelse for at rationalisere statens administration. Her til vil forhåbentlig også kommunalreformen kunne bidrage.

Jeg skal slutte med nogle bemærkninger om de budgetoverslag for finansårene 1971-72 indtil 1973-74, som finansministeren fremlagde i forbindelse med finanslovsforslaget. Det er fjerde gang, en finansminister i forbindelse med finanslovsforslaget forelægger sådanne budgetoverslag. Det er vel rimeligt at rejse spørgsmålet, om disse budgetoverslag nu har fundet den rigtige form, om de indgår i budgetproceduren på den rigtige måde. Baggrunden for, at jeg rejser dette spørgsmål, er en fornemmelse af, at budgetoverslagene ikke udnyttes nok, ikke fuldt ud, hverken af politikerne eller af pressen, det vil sige offentligheden.

Der er ingen tvivl om, at budgetoverslagene er blevet et værdifuldt led i den statsfinansielle planlægning. Flerårig budgettering er en forudsætning for bedre styring af finanserne. Men herudover er budgetoverslagene et væsentligt supplement til anmærkningerne til finanslovsforslaget.

Vi må vist erkende, at disse anmærkninger trods de udmærkede indledende oversigter ikke er let tilgængelige; det gælder både form og indhold. Vi er jo efterhånden blevet vant til, at anmærkningerne bliver større og større. Denne udviklingstendens er fortsat i år, hvor anmærkningerne — for at sige det på den måde — vejer ikke mindre end 1,8 kg. Når indholdet også er tungt, er det en følge af selve formålet. Finansloven og herunder forslagens anmærkninger er et administrativt instrument, der giver de enkelte styrelser dispositionsbeføjelser.

Heraf følger umiddelbart, at anmærkningerne aldrig kan blive af romanagtig karakter; de vil altid være læserfjendske.

Her er det, at budgetoverslagene kommer ind på en god måde. De tjener et dobbelt formål. Ved siden af at være et administrativt instrument navnlig ved den interne fastlæggelse af budgetteringsrammerne har de et pædagogisk og oplysende sigte, nemlig at belyse de store linjer i den offentlige udgiftspolitik. Alle, der beskæftiger sig med statens finanser, ved, hvor betydningsfuldt det er til stadighed at kunne fastholde et samlet overblik over den store mangfoldighed af udgiftsstrømme. Vi møder hver dag nye forslag og ønsker om statslig aktivitet, og betragtet isoleret ser disse forslag og ønsker næsten altid særdeles rimelige og fornuftige ud. Men de må vurderes på baggrund af det samlede udgiftsmønster, og dette udgiftsmønster får vi netop godt belyst i budgetoverslagene.

Men hvem studerer disse budgetoverslag? Efter den beskedne presseomtale, de har fået, kunne det tyde på, at pressen, og dermed som før nævnt også offentligheden, næsten ikke har lagt mærke til dem. Det vil jeg beklage, for disse overslag giver en lang række værdifulde oversigter; det gælder både indledningen og flere af de tekstmæssige beskrivelser af ministerområderne.

En finansminister har som bekendt mange opgaver, og en af disse er at være pædagog, bl.a. på den måde at han skal vejlede den interesserede del af befolkningen til at forstå de store linjer i udgiftspolitikken. Jeg vil ikke sige, at en sådan forståelse er en tilstrækkelig betingelse for at skabe forholdsvis tilfredse skatteydere; men den er utvivlsomt en nødvendig forudsætning derfor. Jeg skal derfor gerne henstille til finansministerens overvejelse, om han, også i sin egen politiske interesse, ikke bør søge at gøre sine budgetoverslag lidt mere læsertiltrækkende og umiddelbart forståelige. Jeg tror, det kunne være muligt også uden at slække på det administrative hensyn, der som før nævnt også ligger bag disse værdifulde overslag.

De nye budgetoverslag indeholder i øvrigt en interessant nydannelse, nemlig et forsøg på en budgetanalyse, altså en mere systematisk belysning af udviklingen over en årrække bagud. Vi kan konstatere, som